

УДК 364.65:004.8.001.57

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.6.7>

Олександр ШЕВЧУК

кандидат педагогічних наук, викладач кафедри цифрових, освітніх та соціо-економічних технологій, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», вул. Годованця, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0002-0557-2994

Оксана ПАЛИЛЮЛЬКО

кандидат історичних наук, в.о. декана факультету соціо-психологічної діяльності, реабілітації та професійної освіти, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», вул. Годованця, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0002-9314-0461

Ірина ЗАВАДСЬКА

кандидат історичних наук, завідувач кафедри професійної та спеціальної освіти, Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», вул. Годованця, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0002-7680-9514

Бібліографічний опис статті: Шевчук, О., Палилюлько, О., Завадська, І. (2023). Вплив технологічних інновацій на практику соціальної роботи: переваги, виклики, можливості. *Ввічливість. Humanitas*, 3, 45–49, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.6.7>

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ НА ПРАКТИКУ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ: ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ

У сучасному світі, де технологічний прогрес набуває безпрецедентного обсягу, соціальна робота не може залишатися осторонь від цих трансформацій. Технологічні інновації, такі як штучний інтелект, віртуальна реальність, телемедицина та інші, радикально переосмислюють підходи до надання соціальних послуг, відкриваючи нові можливості та одночасно створюючи виклики. Ця динамічна перетворення вимагають від професіоналів соціальної роботи глибокого розуміння та гнучкості у використанні нових інструментів та методик. Дана стаття присвячена дослідженню впливу технологічних інновацій на практику соціальної роботи, вивчаючи їх переваги, виклики та потенційні можливості для подальшого розвитку професії.

За останні десятиліття технологічний прогрес невпинно змінює наше життя в усіх його сферах, а соціальна робота не є винятком. Запровадження штучного інтелекту, віртуальної реальності, телемедицини та інших інновацій викликає глибокі зміни у підходах та методиках соціальної роботи. Це ставить перед фахівцями завдання не тільки адаптуватися до нових умов, але й стратегічно використовувати ці технології для покращення якості та ефективності послуг для клієнтів.

У цьому контексті, дана наукова стаття присвячена дослідженню «Вплив технологічних інновацій на практику соціальної роботи: переваги, виклики та можливості». Ми спробуємо розкрити, як сучасні технології перетворюють стратегії та інструменти соціальних робітників, а також як це впливає на якість надання соціальних послуг. Розглядаючи переваги та можливості цього технологічного витоку, ми також звернемо увагу на етичні та безпекові виклики, які виникають при його впровадженні. На базі цього дослідження ми сподіваємося висвітлити ключові аспекти та визначити шляхи подальшого розвитку соціальної роботи в епоху технологічних інновацій.

Ключові слова: технологічні інновації, соціальна робота, штучний інтелект.

Oleksandr SHEVCHUK

Ph.D. in Pedagogy, Lecturer at the Department of Digital, Educational, and Socio-Economic Technologies, Educational Rehabilitation Institution of Higher Education “Kamianets-Podilskyi State Institute”, Hodovantsya St., 13, Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0002-0557-2994

Oksana PALYLIULKO

Ph.D. in Historical Sciences, Acting Dean of the Faculty of Socio-Psychological Activities, Rehabilitation, and Professional Education, Educational Rehabilitation Institution of Higher Education “Kamianets-Podilskyi State Institute”, Hodovantsya St., 13, Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0002-9314-0461

Iryna ZAVADSKA

Ph.D. in Historical Sciences, Head of the Department of Professional and Special Education, Educational Rehabilitation Institution of Higher Education “Kamianets-Podilskyi State Institute”, Hodovantsya St., 13, Kamianets-Podilskyi, Khmelnytskyi region, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0002-7680-9514

To cite this article: Shevchuk, O., Palyliulko, O., Zavadska, I. (2023). Vplyv tehnologichnyh innovacij na praktyku social'noi' roboty: perevagy, vyklyky, mozhlyvosti [Impact of Technological Innovations on the Practice of Social Work: Benefits, Challenges, and Opportunities]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 6, 45–49, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2023.6.7>

IMPACT OF TECHNOLOGICAL INNOVATIONS ON THE PRACTICE OF SOCIAL WORK: BENEFITS, CHALLENGES, AND OPPORTUNITIES

In the modern world, where technological progress reaches unprecedented scales, social work cannot remain indifferent to these transformations. Technological innovations such as artificial intelligence, virtual reality, telemedicine, among others, are radically reshaping approaches to delivering social services, opening up new opportunities while simultaneously posing challenges. These dynamic changes demand from social work professionals a deep understanding and flexibility in employing new tools and methodologies. This article explores the impact of technological innovations on the practice of social work, examining their benefits, challenges, and potential opportunities for further professional development.

Over the past decade, technological advancements have continuously altered various aspects of our lives, and social work is no exception. The introduction of artificial intelligence, virtual reality, telemedicine, and other innovations brings profound changes in the approaches and methodologies of social work. This presents professionals with the task not only to adapt to new conditions but also strategically utilize these technologies to enhance the quality and efficiency of services for clients.

In this context, the present research article delves into the topic «Impact of Technological Innovations on the Practice of Social Work: Benefits, Challenges, and Opportunities». We aim to elucidate how modern technologies transform the strategies and tools of social workers and how this impacts the quality of social service delivery. While highlighting the advantages and potential of this technological surge, we also address the ethical and security challenges that arise with its implementation. Based on this study, we hope to shed light on key aspects and identify pathways for the future development of social work in the era of technological innovations.

Key words: technological innovations, social work, artificial intelligence.

Актуальність проблеми вивчення впливу технологій на соціальну роботу проявляється у багатьох аспектах. Сучасний світ, з його швидкими технологічними змінами, ставить перед соціальною роботою нові виклики та можливості. Технології радикально змінюють традиційні методики роботи соціальних працівників, вимагаючи від них адаптації та освоєння нових навичок. Крім того, вони роблять соціальні

послуги більш доступними для різних груп населення, але при цьому породжують численні етичні питання, такі як конфіденційність даних та моральні дилеми. З урахуванням постійної динаміки розвитку технологій, важливість наукового осмислення цих змін в соціальній роботі стає невід'ємною для забезпечення якісного та ефективного надання соціальних послуг у сучасному світі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У сучасному науковому просторі спостерігається зростаючий інтерес до впливу цифрової трансформації на професійну освіту майбутніх спеціалістів у соціальній сфері. Вчені, такі як І. Артеменко, В. Березан, О. Рацул та В. Топольський, досліджують основні концептуальні та методологічні аспекти цифровізації в професійній підготовці. Особлива увага відводиться формуванню інформаційно-комунікаційних компетентностей, над чим працюють В. Березан та Л. Дітковська. Деякі дослідники, зокрема А. Клішевич, Т. Лях і Р. Павлюк, підкреслюють необхідність стандартизації цих компетентностей.

Одночасно, інші науковці, такі як В. Балахтар, Д. Данко та І. Сидорук, акцентують увагу на практичних аспектах використання ІКТ у професійній підготовці соціальних працівників, зокрема у медико-соціальній сфері та формуванні соціальних компетентностей. Інші дослідження, такі як ті, що представлені Г. Васяновичем, М. Нагірняком і О. Боднар, розглядають роль цифрових комунікаційних платформ у розвитку комунікативних навичок.

Проте, варто відзначити, що існуючі наукові роботи ще не охоплюють всіх аспектів цієї проблеми. З урахуванням динаміки розвитку цифрових технологій та їх впливу на професійну підготовку, актуальність досліджень у цій області лише зростає. Тому, подальший аналіз цього питання залишається на порядку денному наукових досліджень.

Мета дослідження полягає в комплексному аналізі впливу сучасних технологічних змін на методику та стратегії соціальної роботи з метою визначення переваг, викликів та нових можливостей для покращення процесів надання соціальних послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Технологічні інновації відкривають перед соціальною роботою двері в новий вимір можливостей. Пригадаймо часи, коли записи клієнтів ведені вручну, а комунікація обмежувалася особистими зустрічами. Сьогодні, завдяки електронним системам, соціальні працівники швидше реагують на потреби своїх клієнтів, забезпечуючи більш гнучкий та ефективний підхід.

Проте, разом з безсумнівними перевагами, такими як збільшена доступність інформації та спрощення адміністративних процесів,

приходять і виклики. Технології вимагають від соціальних працівників навичок адаптації до швидкозмінюваного цифрового середовища, а також усвідомлення етичних ризиків, пов'язаних із зберіганням та обробкою даних.

Втім, можливості, які відкриваються завдяки технологічним інноваціям, є непередбачуваними. Це не просто інструменти для автоматизації рутинних завдань, а справжні каталізатори для розвитку нових методів і підходів у соціальній роботі. Наприклад, віртуальна реальність може допомогти соціальним працівникам краще розуміти досвід своїх клієнтів, а штучний інтелект – прогнозувати потенційні виклики та ризики.

Сучасний розвиток технологій надає значущий вплив на сферу соціальної роботи. Програмне забезпечення, спрямоване на управління кейсами, стає важливим інструментом для професіоналів, дозволяючи їм систематизувати та зберігати дані про клієнтів, їхні потреби та історію отриманої допомоги. Електронні платформи для комунікації, такі як відеоконференції та спеціалізовані месенджери, забезпечують можливість зв'язку з клієнтами без фізичного контакту, що особливо актуально у сучасних умовах мобільності та віддаленої роботи.

Завдяки системам електронної документації, соціальні працівники можуть ефективно керувати документами, забезпечуючи швидкий доступ до необхідної інформації та забезпечуючи її конфіденційність. Мобільні додатки, розроблені спеціально для теренової роботи, стають невід'ємною частиною професійної діяльності, дозволяючи збирати дані в реальному часі, координувати дії та швидко реагувати на зміни в ситуації.

Аналітичні платформи, зокрема, надають можливість глибокого аналізу даних, що сприяє виявленню трендів, оцінці ефективності програм та прийомів роботи. Ці дані допомагають у плануванні та оптимізації соціальних послуг. Крім того, інтерактивні навчальні ресурси, доступні завдяки сучасним технологіям, сприяють розвитку професійних навичок, самоосвіті та підвищенню кваліфікації працівників в галузі соціальної роботи.

Технологічні інновації в галузі соціальної роботи відкривають нові можливості для покращення доступу до необхідних ресурсів. Завдяки

цифровим платформам та онлайн-інструментам, соціальні працівники швидко знаходять інформацію, мають доступ до баз даних, навчальних матеріалів та інших ресурсів, що сприяє глибшому аналізу ситуацій та вивченню кращих підходів до роботи з клієнтами.

Оптимізація часу є ще одним важливим аспектом, який технології допомагають вирішувати. Автоматизовані системи управління кейсами, електронні календарі та планувальники дозволяють соціальним працівникам ефективно розподіляти свій робочий час, пріоритизувати завдання та уникати зайвої бюрократії. Це забезпечує більше можливостей для безпосередньої роботи з клієнтами, що є особливо важливим у сфері соціальної роботи.

Збільшення ефективності роботи соціальних працівників стає результатом впровадження технологічних інновацій. Інструменти для аналізу даних, відстеження прогресу клієнтів та моніторинг результатів дозволяють не тільки виявляти потреби та проблеми, але й розробляти ефективні стратегії допомоги, адаптуючи їх до конкретних потреб та умов. Таким чином, технологічні інновації в соціальній роботі відкривають шлях до більш глибокої, цільової та ефективної роботи з клієнтами.

У світі постійних технологічних інновацій соціальна робота не залишається осторонь, і перед нею відкриваються нові перспективні напрямки розвитку. Одним з них є розширене

використання штучного інтелекту (ШІ) для аналізу даних та прогнозування потреб клієнтів. ШІ може допомогти в ідентифікації ризикованих груп, підтримувати індивідуальний підхід до кожного клієнта та автоматизувати ряд рутинних завдань, звільняючи час для безпосередньої роботи з людьми.

Іншим перспективним напрямком є розвиток віртуальної реальності (VR) та доповненої реальності (ДР) для навчання соціальних працівників. Ці технології можуть стати ефективними інструментами для симуляції складних ситуацій, тренування навичок спілкування та роботи з емоційними викликами.

З урахуванням розвитку цифрових технологій та зростання потреб у сфері соціальної роботи, існує значний потенціал для подальшого вдосконалення професійної діяльності. Інтеграція нових інструментів та методів може покращити якість наданих послуг, забезпечити більш глибоке розуміння потреб клієнтів та сприяти створенню більш ефективних стратегій допомоги в умовах сучасного суспільства.

Технології неперервно еволюціонують, надаючи соціальним працівникам нові інструменти та можливості для ефективної роботи. Важливо підтримувати крок з цими змінами, навчаючись та адаптуючись до нових технологічних рішень у галузі соціальної роботи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Висновки до досліджуваної теми вка-

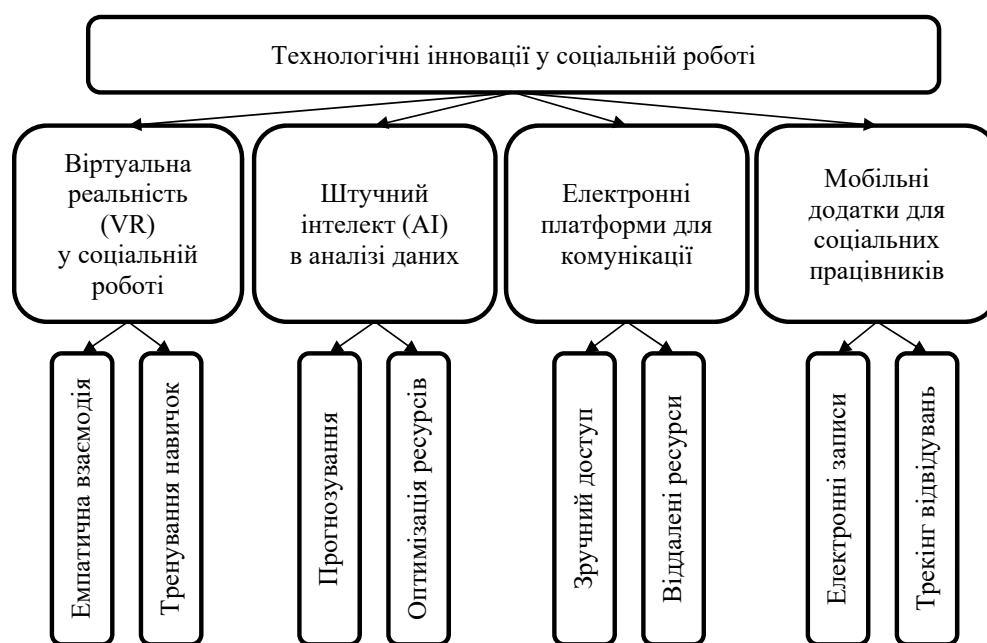

Рис. 1. Інноваційні технології в соціальній діяльності

зують на значущість технологічних інновацій у соціальній роботі. Вони пропонують нові можливості для покращення якості послуг та оптимізації робочих процесів. Проте, разом з цим, виникають і певні виклики, такі як питання безпеки даних та необхідність навчання персоналу. Ці аспекти вимагають додаткової уваги та розгляду в контексті подальшого розвитку сфери.

У майбутньому акцент слід робити на глибшому розумінні впливу штучного інтелекту на соціальну роботу, розробці ефективних стратегій навчання для адаптації працівників до нових технологій, вивченні етичних аспектів використання цифрових інструментів та проведенні оцінки ефективності технологічних інновацій в практиці. Постійне вдосконалення та адаптація до сучасних викликів є ключем до забезпечення високого рівня професійної діяльності в галузі соціальної роботи.

лекту на соціальну роботу, розробці ефективних стратегій навчання для адаптації працівників до нових технологій, вивченні етичних аспектів використання цифрових інструментів та проведенні оцінки ефективності технологічних інновацій в практиці. Постійне вдосконалення та адаптація до сучасних викликів є ключем до забезпечення високого рівня професійної діяльності в галузі соціальної роботи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. The role of AI-powered Virtual Tutors in Enhancing E-learning Experiences. URL: <https://cluelabs.com/blog/the-role-of-ai-powered-virtual-tutors-in-enhancing-e-learning-experiences/>
2. Бердо Р.С., Расюн В.Л., Величко В.А. Штучний інтелект та його вплив на етичні аспекти наукових досліджень в українських закладах освіти. URL: <https://zenodo.org/records/8174388>
3. Блауг М. Управління інноваціями: Україна та зарубіжний досвід: монографія. К.: Вікторія, 2011. 312 с.
4. Візнюк І. та ін. Використання штучного інтелекту в освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. 2021. № 59. С. 14–22.
5. Кузьомко В., Бурангулова В., Бурангулова В. Можливості використання штучного інтелекту в діяльності сучасних підприємств. Економіка та суспільство. 2021. № 32.
6. Ніколаєнко С. М. Пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2007. № 33. С. 35–39.
7. Савельчук І., Котикова О. Інновації як чинник якісних змін у соціальній роботі та соціальній освіті. URL: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/267367/263256>
8. Сучасні підходи до впровадження інтегрованих соціальних послуг на рівні громад. URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/36691/file/Unicef_Integrated%20social%20services.pdf

REFERENCES:

1. The role of AI-powered Virtual Tutors in Enhancing E-learning Experiences. *cluelabs: web site*. Retrieved from: URL: <https://cluelabs.com/blog/the-role-of-ai-powered-virtual-tutors-in-enhancing-e-learning-experiences/> [in English]
2. Berdo R.S., Rasjun V.L., Velychko V.A. Shtuchnyj intelekt ta jogo vplyv na etychni aspekty naukovykh doslidzhen' v ukrai'ns'kyh zakladah osvity [Artificial Intelligence and Its Impact on Ethical Aspects of Scientific Research in Ukrainian Educational Institutions.]. *zenodo.org: web site*. Retrieved from: URL: <https://zenodo.org/records/8174388> [in Ukrainian]
3. Blaug M. (2011). Upravlinnja innovacijamy: Ukrai'na ta zarubizhnyj dosvid [Innovation Management: Ukraine and Foreign Experience.]: *monografija*. K.: Viktorija, 312 s. [in Ukrainian]
4. Viznjuk I. ta in. (2021). Vykorystannja shtuchnogo intelektu v osviti [Utilization of Artificial Intelligence in Education.]. *Suchasni informacijni tehnologii' ta innovacijni metodyky navchannja v pidgotovci fahivciv: metodologija, teorija, dosvid, problemy*. № 59. S. 14–22. [in Ukrainian]
5. Kuz'omko V., Burangulova V., Burangulova V. (2021). Mozhlyvosti vykorystannja shtuchnogo intelektu v dijal'nosti suchasnyh pidpryjemstv [Opportunities for Using Artificial Intelligence in the Activities of Modern Enterprises.]. *Ekonomika ta suspil'stvo*. № 32. [in Ukrainian]
6. Nikolajenko S. M. (2007). Priorityetni naprjamy rozvytku innovacijnoi' dijal'nosti v Ukrai'ni [Priority Directions for the Development of Innovative Activities in Ukraine]. *Visnyk Zhytomyrs'kogo derzhavnogo universytetu imeni Ivana Franka*. № 33. S. 35–39. [in Ukrainian]
7. Savel'chuk I., Kotykova O. Innovacii' jak chynnyk jakisnyh zmin u social'nij roboti ta social'nij osviti [Innovations as a Factor of Qualitative Changes in Social Work and Social Education]. *srso.udpu.edu: web site*. Retrieved from: URL: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/267367/263256> [in Ukrainian]
8. Suchasni pidhody do vprovadzennja integrovanyh social'nyh poslug na rivni gromad [Modern Approaches to Implementing Integrated Social Services at the Community Level]. *www.unicef.org: web site*. Retrieved from: URL: https://www.unicef.org/ukraine/media/36691/file/Unicef_Integrated%20social%20services.pdf [in Ukrainian]